درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

محل مهر یا امضای مدیر	جمهوری اسلامی ایران اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره آموزش و پرورش منطقه ۵ تهران	
ساعت امتحان: ۸ صبح وقت امتحان: ۹۰ دقیقه تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۱۱ تعداد برگ سؤال: ۷ صفحه	ش صندلی (ش داوطلب): نام و نام خانوادگی: سؤال امتحان درس: فنون ۳	نام واحد آموزشی: دبیرستان غیردولتی آوای فرهنگ نوبت امتحانی: دی ماه پایه:دوازدهم رشته: انسانی نام دبیر:نوری سال تحصیلی: ۱۴۰۵-۱۴۰۴

ردیف	سوالات	بارم
	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)	
۱	**عبارت زیر معرف کدام شخصیت ادبی دورهٔ بیداری است؟ روزنامه‌ای که متعلق به اوست چه نام دارد؟** **« شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دورهٔ مشروطیت بود. او در روزنامه‌اش به افشای اعمال پلید رجال خائن زمان خویش پرداخت.»**	۰/۵
۲	**نام پدیدآورندگان آثار زیر در کدام گزینه به درستی ذکر نشده است؟** **الف) خداوندنامه (فتحعلی خان صبای کاشانی)- تاریخ تطوّر نظم فارسی (ملک‌الشعرای بهار) – شمس و ظغرا (محمدباقر میرزا خسروی)** **ب) گنجینهٔ نشاط (عبدالوهاب نشاط اصفهانی)- تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران (ناظم‌الاسلام کرمانی** **داستان باستان (میرزا حسن خان بدیع)**	۰/۲۵
۳	**کدام یک از چهار جملهٔ مشخص‌شده دربارهٔ «فرخی یزدی» نادرست است؟** **«از شاعران شاخص عصر بیداری که به سبب فعالیت‌هایش به زندان افتاد.(۱) وی تحت تاثیر شاعران گذشته همچون مسعودسعد(۲) و ناصرخسرو(۳) بود. آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت. در دورهٔ هفتم مجلس نمایندهٔ مردم یزد شد. در نهایت در راه آزادی جانش را فدا کرد(۴).»**	۰/۲۵
۴	**باتوجه به واژه‌های داخل کمانک پاسخ درست را انتخاب کنید.** **الف) در دورهٔ (ناصرالدین شاه – فتحعلی شاه) نوع ادبی نمایشنامه در ایران رواج یافت.** **ب) (قائم مقام فراهانی – ادیب‌الممالک فراهانی) احیاکنندهٔ نثر فارسی است و منشآت مهم-ترین اثر وی است.**	۰/۵

www.kanoon.ir

۵	کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است؟ **الف**: او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمالزاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش موثری داشت. **ب**: ملک‌الشعرای بهار **الف**: نشریه‌ای است که در سال‌های مشروطه به وسیلهٔ میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد. **ب**: علامه علی‌اکبر دهخدا / نوبهار / سید اشرف‌الدین گیلانی	۰/۵
۶	درست یا نادرست بودن موارد زیر را مشخص کنید. الف) در شعر همهٔ شاعران دورهٔ بیداری توجه به واژگان کهن از جملهٔ «بادافره، خلیدن، گلخن» دیده می‌شود. ( ) ب) نثر فارسی در دورهٔ بیداری پیشتازتر از شعر قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار میگذارد و گزلرشی و ساده می‌شود. ( )	۰/۵
۷	مشخص کنید عبارت زیر نشانگر کدام یک از سطوح زبانی، ادبی و فکری نثر دورهٔ بیداری است؟ «برخلاف نثر دوره‌های پیشین عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه-ها و نوشته‌ها کاهش آشکاری می‌یابد.»	۰/۲۵
۸	ویژگی‌های فکری شعر دورهٔ بیداری در تمام ابیات زیر دیده می‌شود؛ به جز..... الف) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی ب) چون نگریم ز درد و چون ننالم / دزد رو چو محرم به خانه کردم پ) آستین چو از چشم برگرفتم / سیل خون به دامان روانه کردم ت) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / نتخدای استبداد با خدای آزادی	۰/۲۵
۹	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.	۰/۵

www-kanoon-ir

	الف) ..... بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان است. ب) ..... و فرخی یزدی دو تن از شاعران شاخص در حوزهٔ «توجه به مردم» هستند.	
۱۰	چرا شاعران دورهٔ بیداری به کاربرد جملات و ترکیب‌های زبانی کم‌توجه بودند؟ (یک مورد)	۰/۲۵
۱۱	شاعران نوگرا در عصر بیداری به کدام قالب‌های شعری بیشتر توجه می‌کردند؟ (یک مورد)	۰/۲۵
	زیبایی‌شناسی (۶ نمره)	
۱۲	در هریک از ابیات زیر کدام یک از آرایه‌های «لف و نشر مشوش، تضاد، متناقض‌نما، تضمین» دیده میشود؟ مشخص کنید. (یک بیت اضافه است.) الف) شکر ایزد که به اقبال کُلَه گوشهٔ گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی ج) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم از تو کشیدم، شنیدم از تو شنیدم د) ز گوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی هـ) همچو فرهاد بود کوه‌کنی پیشهٔ ما / کوه ما سینهٔ ما ناخن ما تیشهٔ ما	۱
۱۳	در بیت زیر آرایهٔ «تضاد» دیده میشود یا متناقض‌نما؟ دلیل خود را توضیح دهید. «عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پری‌چهره عین درمان است	۰/۷۵
۱۴	با توجه به بیت زیر جدول را کامل کنید. «افروختن و سوختن و جامه دریدن / پروانه ز من شمع ز من گل ز من آموخت» لف (۲) | نشر (۱) | نوع لف و نشر |	۰/۷۵

www.kanoon.ir

۱۵	کدام بخش شعر زیر متعلق به هاتف اصفهانی نیست؟ نام آرایهٔ ادبی موجود در این شعر را بنویسید. «مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی / که بنان فروگذارند اساس خودنمایی شده انتظارم از حد چه شود ز در درآیی؟/ ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی»	۰/۵
۱۶	شاعر در بیت زیر به کدام داستان تاریخی اشاره کرده است؟ کاربرد این داستان موجب پدید آمدن چه آرایهٔ ادبی شده است؟ «گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد»	۰/۵
۱۷	آرایهٔ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم (تلمیح – تضمین) ب) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند (تضاد – لف و نشر)	۰/۵
۱۸	در بیت زیر کدام آرایهٔ ادبی دیده نمی‌شود؟ گر ندیدی قبض و بسط عشق را بر یک بساط / گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر ببین لف و نشر ۲) تضاد ۳) تلمیح ۴)مراعات‌نظیر	۰/۲۵
۱۹	در بیت زیر ارتباط بین کدام واژه‌ها آرایهٔ مراعات نظیر ساخته است؟ «چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار»	۰/۲۵
۲۰	با توجه به موارد مشخص‌شده آرایهٔ مناسب را بنویسید. الف) چیست این سقف بلند سادهٔ بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست ب) این که گاهی می‌زنم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ج) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمدلله که مقبول اوست د) از اسب پیاده شو بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان	۱

www-kanoon.ir

۲۱	به تلمیح هر بیت کوتاه اشاره کنید. الف) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را ب) چون جواب احمق آمد خامشی / این درازی در سخن چون میکشی	۰/۵
	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۲۲	تقطیع عبارات زیر با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) سوی کوه U-UU ب) درآمدن -U-U ج) بازی دهر U-UU-	۰/۷۵
۲۳	در بیت زیر واژه‌ای بیابید که مصوت بلند «ی» در آن کوتاه تلفظ شود. «راستی آموز بسی جوفروش / هست در این کوی که گندم‌نماست»	۰/۲۵
۲۴	هریک از وزن‌های (همسان تک‌لختی، همسان دولختی و ناهمسان) را در ابیات زیر بیابید و بنویسید. الف) غمش در نهان‌خانهٔ دل نشیند / به نازی که لیلی به محل نشیند ب) روز از برم چو رفتی و شب آمدی به خوابم / این است اگر کسی را عمری بود دوباره ج) ای سرو بلند قامت دوست / وه وه که شمایلت چه نیکوست	۰/۷۵
۲۵	پایه‌های آوایی کدام یک از ابیات زیر را می‌توان به دو صورت همسان و ناهمسان جدا کرد؟ الف) جانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم ب) آبی‌تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم	۰/۵
۲۶	برای بیت زیر کدام وزن را ترجیح میدهید؟ دلیل خود را بنویسید. «همت طلب از باطن پیران سحرخیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند» الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف	۰/۷۵

www.kanoon.ir

۲۷	باتوجه به بیت «سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندادم بدو سر به یکبارگی» جدول زیر را برای «مصراع اول» کامل کنید. نشانه‌های هجایی پایه‌های آوایی وزن شعر	۱/۵
۲۸	اختیارات شاعری به کار رفته در مصراع اول بیت زیر را با تقطیع نشان دهید. بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم	۱
۲۹	کدام یک از ابیات زیر با بیت «ماه فرو ماند از جمال محمد / سرو نباشد به اعتدال محمد» هم‌وزن است؟ الف) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که مپرس ب) آتش حب الوطن چو شعله فروزد / از دل مومن کند به مجمره اسپند	۰/۵
	تحلیل متون نظم و نثر (۴ نمره)	
۳۰	با توجه به ابیات زیر از غزل عارف قزوینی به چهار مفهوم رایج اشعار دورهٔ بیداری اشاره کنید. فکری ای هم‌وطنان در رَهِ آزادیِ خویش / بنمایید که هرکس نکند، مثلِ من است خانه‌ای کو شود از دستِ اَجانِب آباد / ز اشک ویران کُنَش آن خانه که بِیتُ‌الحَزَن است جامه‌ای کو نشود غَرقه به خون بهرِ وطن / بِدَر آن جامه که ننگِ تن و کم از کفن است	۱

www.kanoon.ir

۳۱	**با توجه به ابیات زیر از «دماوندیه» به دو سوال زیر پاسخ دهید.** **«بگرای چو اژدهای گرزه / بخروش چو شرزه شیر ارغند** **بفکن ز پی این اساس تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند** **برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکند»** **الف) شاعر این اشعار از شاعران نوگرای دورهٔ مشروطه است یا سنت‌گرا؟ با ذکر دلیل.** **ب) شاعر در بیت اول و سوم از چه آرایه‌های ادبی بهره برده‌است؟ (ذکر دو مورد کافی است.)**	۲
۳۲	**متن زیر را از کتاب «چرند و پرند» دهخدا از نظر ویژگی«زبانی» دورهٔ بیداری بررسی نمایید.** **«باری چه دردسر بدهم؟ آنقدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می‌بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته، تا یک فراش قرمزپوش می‌بیند، دلش می‌تپد، تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد، هی می-گوید امان از همنشین بد.»**	۱
	جهانت به کام و فلک یار باد	